SCHOOL BASED ASSESSMENT.
GREDI YA SABA.
Kiswahili.
Muhula wa Kwanza.
Muda: saa 2.

Learner Name: ______________________________

Grade: ___________ **Stream:**_____________

Assessment Date: ____________________________

FOR EXAMINERS USE ONLY.

Score Range	Performance Level	Tick
80-100	Exceeding Expectation	
60-79	Meeting Expectations	
40-59	Approaching Expectations	
Below 40	Below Expectations	

OUT OF	50 MARKS
Learners Score.	
Learners %	

Maagizo
Jibu maswali kwa nafasi ulizopewa.

1. Soma mazungumzo haya kisha ujibu maswali a-e.

Mwalimu mkuu: Kijana Nino.
Nino: Naam, nipo hapa mwalimu wangu.
Mwalimu mkuu: Imeripotiwa kwamba umekuwa ukishawishi wanafunzi wenzako kushiriki kayika matumizi ya dawa za kulevya. Baadhi ya wanafunzi uliojaribu kuwatumbukiza katika uraibu huu, wemehojiwa na kueleza yote kwa mapana na marefu.
Nino: Kusema kweli mwalimu mwalimu mkuu, hayo yote uliyosema ni mageni kwangu, sijawahi kushiriki katika matumizi ya dawa za kulevya.
Mwalimu mkuu: Kwa hivyo, ina maana kuwa yote uliyofunzwa hapa shuleni kuhusu madara ya dawa za kulevya yalikupita hivi hivi tu?
Nino: Nakumbuka tulifunza yakwamba mihadarati huathiri watu kwa nzia tatu: Kiafya, kijamii na kiuchumi. Kiafya, dawa hizi haramu zinaweza kusababisha magonjwa aina mablimbali kama vile saratani, uele wa akili, moyo, mapafu n ahata husababisha upofu, kiuchumi matumizi ya dawa za kuleya humagarimu mtumizi pesa nyinyi ambazo zingetumiwa kwa shugli za kuinua jamii yake kifedha.
Kwa upande wa kijamii, familia nyingi zimesambaratika kutokana na mihadarati. Mtumizi anaweza kuzua fujo, ugomvi n ahata kupigana bila sababu. Wanafunzi nao wanaweza kuacha shule na kuingia uhalifu.
Mwalimu mkuu: Nino licha ya kujua hata yote unaweza kujiingiza katika shida hiyo? Kijana endapo hutabasilisha mkonfo wako wa Maisha na kurejelea hali yako ya awali, Maisha yako yataenda kombo. Itabidi tushirikiane na wazazi wako katika mambo haya. Kwa hivyo, ichukue barua hii uwapelekee. Uje nao hapa shuleni kesho kutwa saa mbili kamili. Ni hayo tu, ondoka uende.
Nino: Asante Mwalimu mkuu, nitafanya namna unavyoniagiza.

a.) Kulingana na kifungu hiki, ni nani alimripoti Nino kwa mwalimu mkuu? (alama1)

____

b.) Kulingana na kifungu hiki, ni kweli kusema Nino alishiriki katika dawa za kulevya? (alama1)

____

c.) Taja aina mbili za magonjwa yanaoathiri mti kiaffya katika utumiaji wa mihadarati. (alama2)

____

____

d.) Maisha yako yataendea kombo. Kwnda kombo ni (alama1)

____

e.) Unafikiria barua Nino aliyopewa na mwalimu mkuu ilihusu nini? (alama1)

____

2. Jaza mianya a-e kwa kuchagua jina mufti kwenye kijisanduku hiki. (alama5)

Katika	**letu**	**kanisa**	**wetu**	**hana budi**
Katiba	**kwenye**	**zetu**	**inazo**	

Nchi yoyote ulimwenguni (a) ____________________ sheria zinazoiongoza (b) _____________________ kuziendesha shughli zake. Sheria hizo hasa kujumuisha kwenye (c) ____________________ ya nchi husika. Kuzitii na kuzilinda ipasavyo taifa (d) ___________________ kila mwananchi. (e) ______________________ kuzifuata.

3. Soma kisa hiki kisha ujibu mwasali yafuatayo.

Mtu mmoja aliishi mashamani na mbwa wake wawili. Moja wao alimsaidia mtu huyo wakati alienda kuwinda huku mwingine alikuwa akisimamia kulianda nyumba wakati mwenyewe nyumba hakuwapo. Mbwa wa uwindaji alifurahia uwindaji, ingawa kila wakati alikuwa akirudi akiwa amechoka. Dhamira yake ilkuwa kugundua mawindo. Wakati mwingine alifanikiwa na wakati mwingine kwa bahati mbaya, kakuweza kupata chochote.

Katika siku ambazo hakupata mawindo yoyote alitamauka sana, akifikiri juu ya Juhudi kubwa iliowekezwa bure, lakini wakati alikuwa na bahati, alijisikia kweli, waliporudi nyumabni mbwa mlizni alikuja kuwasalimia kwa furaha kubwa. Alimkaribisha mmiliki wake,akilamba uso wake na kutikisa mkia wake.

Bwana na mbwa wake wangewadia nyumbani wakati wa chakula cha jioni. Ikiwa waliweza kuwinda kitu, mmiliki ambaye alikuwa mkarimu sana, kila wakati alitowa kipande cha windo kwa kila Jirani. Kwa hivyo <u>mbwa wote wa uwindaji walizawadiwa sawa.</u>

Siku moja, akiwa ameshiba, mbwa wa uwindaji alimwambia mbwa mlinzi' "kinachotoea kinanikera mimi kila siku ya uwindaji namsaidia bwana ila wakati tunaporudi, wewe, baada ya kufanya chochote, upokee sana sahani nzuri ya kile nimeptata! Mbwa mlizni alimjibu. "Jamaa, uko sawa kabisa ulimwengu, lakini unataka nifanye nini? Nimefundishwa kulinda nyumba. Ikiwa unataka kulalamika kwa bwana ambaye mwishowe ndiye anayesemabaza bidhaa bila kujali kazi yetu,"

Licha ya hasira yam bwa mwindaji kwa sababu ya hali, mbwa mlinzi alienda kwa mwenye nyumba na kumwomba mfunze kuwinda. Tangu wakati huo,alianza ku,fundisha mbwa mlizni kua mpokeaji mzuri na kisha akamchukuwa kwensa kumfundisha Pamoja na mbwa mwingine kupata chakula cha jioni.

a.) Bwana huyu aliishi na akina nani? (alama1)

____

b.) Ni nani alihakikisha kuwa kulikua na chakula nyumbani? (alama1)

____

c.) Ujuzi mkuu aliokuwa nao mbwa mwindaji ulkuwa upi? (alama1)

____

d.) Nani alijiskia wakati akifanikiwa kweneywe hadithi? (alama1)

____

e.) Eleza maana ya neno "mkarimu" (alama1)

____

f.) Watu gani walifurahi walipopewa kipande cha mawindo? (alama1)

____

g.) Chakula cha jioni walichoandaa huita (alama1)

___

h.) Taja sifa mbili za mbwa mlizi. (alama2)

___

___

i.) Mwenye mbwa alifunza mbwa mlizni kufanya nini? (alama1)

___

4. Soma Habari ifuatayo kisha ujibu maswali.

Maisha ya vijijini yalimschukiza mno Amina. Daima, alilalamika ukosefu wa vyombo vya kisasa kama vile barabara za lami, magari ya kifahari na majumba ya starehe yaliyokuwa mjini. Haikumpita kamwe kuwa siku moja atakinaishwa na maisha haya.

Amina alijitoma jijini mara tu baada ya kukamilisha masomo yake ya darasa la sita. Kama **ghulamu** yoyote yule wa umri wake, alikuwa na matamanio na ndoto za ajabu, alijiona akiendesha moja wapo ya magari yaliyokuwa yakiendeshwa na wapiti njia. Alitamani kuishi katika jumba nzuri kama aliloishi mjomba wake laity angalilipa wazo zito shauri la babake la kulieneleza shamba lao kubwa.

Miezi ta mwanzo mwanzo aliona raha kuamka asubuhi kutafuta kazi bora kuliko ya shamba. Akajiunga na wenzake kupigania vibarua ambavyo vilikuwa vimeasikika katika eneo la viwanda. Mara moja moja aliambulia kibarua cha sulubu ambacho kilichakazaa vigania na akili zake. Mara nyingi hakupata chochote ma ilimbidi kula mate sikumbii kustahimili kilele za mwenyewe nyumba kwa kuchelewa kulipa kodi. Amina akaanza kuhofia na kutilia shaka ufanisi aliotarajia kupata.

Siku zilivyosonga ndivyo hali ya kukata tamaa ilivyomsonga. Maisha yam ji yalijaa vurumai na zogo za kila aina. Kelele za wapiga maji, muziki wa kupasua maskikia, mosho kutoka viwandani na magari makuu makuu, kelele za wachuuzi mitaani na mengine. Haya yote hakuwa ameyatarajia pia kwamba ingembidi kutembea akishikilia mifuko yake shati na suruali asije akapoteza riziki ya pekee ya siku. Amina walirusi makondeni kufanya kazi zingine. Kule mashambani kulikuwa afadhali. Kuna usalama, undugu, hewa safi na mengine mengi.

a.) Amina alichukia Maisha ya mashambani kwa sababu (alama1)

___

b.) Neno ghulamu limepigwa mstari. Kinyume chake ni? (alama1)

___

c.) Amina alitembelea mjini wakati upi hasa? (alama1)

___

d.) Kibarua cha sulubu ni kazi gani? (alama1)

___

e.) Amina kushikilia mifuko ya shati ni ishara kuwa kulikuwa na (alama1)

___

f.) Taja mambo matatu ambayo Amina hakutarajia yatokee mjini. (alama3)

___

5. Ambatanisha majina na maelezo yake kwa kuchagua jina mufti kwenye kijisanduku. (alama5)

Upeo	**mapochopocho**	**ghaya**
Risala	**adimu**	**mahasidi**

a.) Isiyopatikana kwa urahisi ___

b.) Watu wasiopenda mafanikio ya wenzio ___

c.) Barua au waraka ___

d.) Mwisho kabisa panapojulikana ___

e.) Vyakula vya aina mbalimbali vilivyopikwa vizuri ____________________

6. Fafanua kwa kutumia jina moja kwa vipande vilivyoelezewa hapa. **(alama4)**

a.) Vipande kumi vilivyo sawa. ____________________

b.) Vipande vinane vilivyo sawa. ____________________

c.) Vipande sita vilivyo sawa.____________________

d.) Vipande tisa vilivyo sawa ____________________

7. Andika sentesni hizi kwa wakati uliyopewa katika mabano. **(alama4)**

a.) Mwalimu Halima analima (wakati uliopita)

____

b.) Mama atapika ugali (wakati uliopita)

____

c.) Wazazi watakuwa wakiwapeleka Watoto shuleni (wakati uliopita hali ya kuendelea)

____

d.) Bwana Ali alikuwa mtu mwongo sana. (wakati ujao hali ya kuendelea)

____

8. Andika majina ya maumbo haya.

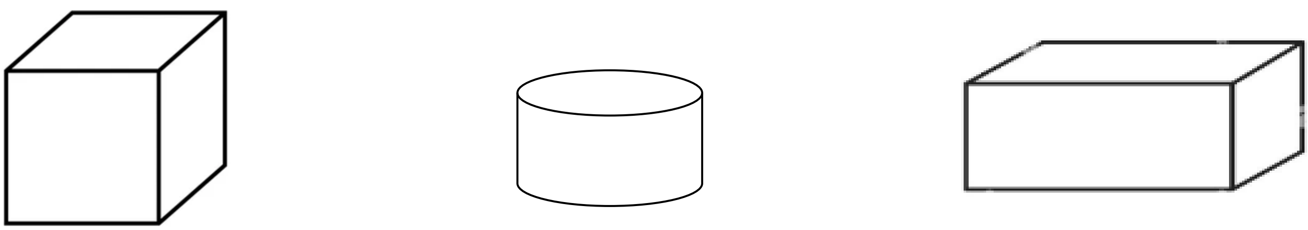

____________________ ____________________ ____________________

9. <u>FASIHI</u>. (alama4)

<u>Imba wimbo huu kimoyomoyo.</u>

Mimi hapa ani mwalimu x2
Niko ndani ta darasa x2
Nitakupa kitabu kizuri.
Mwanafunzi soma kwa furaha.

a.) Huu ni wimbo wa aina? ____________________

b.) Eleza mahali wimbo huu huimbwa? ____________________

c.) Mandari ni nini? ____________________

d.) Taja umuhimu wa wahusika katika fasihi andishi ____________________